

СТАНОВИЩЕ

от доц.д-р Гургана Илиева Михайлова-Борисова,

Университет за национално и световно стопанство, научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“, професионално направление 3.8. „Икономика“ върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент, по професионално направление 3.8 «Икономика» (финанси, данъци и данъчно облагане), обявен в ДВ бр.5/16.01.2024г., с кандидат главен асистент д-р Емил Серафимов Калчев.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

Конкурсът за доцент в професионално направление 3.8 «Икономика» е обявен по съответния законов ред за нуждите на департамент «Икономика» при Нов български университет. В него участва единствен кандидат – гл.ас. д-р Емил Серафимов Калчев. Той е предоставил документи и доказателства, с които се потвърждава изпълнението на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав на Република България, както и изпълнение на допълнителните изисквания на Нов български университет съгласно Наредбата за развитие на академичния състав в Нов български университет (НБУ).

Кандидатът изпълнява националните минимални изисквания и покива изискуемия минимум точки като представя 480 точки срещу минималните 400 по нормативната уредба.

По отношение на допълнителните изисквания на Нов български университет Емил Калчев е представил доказателства и е изпълнил 225 точки при изисквания минимален брой точки от 170 от НБУ. Изпълнението на минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет се потвърждава и от дадената положителна оценка от Атестационната комисия за дългосрочно атестиране при НБУ.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

При участието си в конкурса за придобиването на академичната длъжност «доцент» гл.ас д-р Емил Калчев е представил 1 монография; 1 статия, индексирана в световна база данни; 24 статии и доклади, които са публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове.

- 1. Оценка на монографичния труд, творчески изяви или други публикации, съответстващи по обем и цялостност на монографичен труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.*

Гл.ас д-р Емил Калчев представя хабилитационен труд /монография/ на тема «Конструктивният дизайн на данъците в икономическата традиция» /Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2023, 150 стр., ISBN 978-954-07-5759-9/. Трудът е с обем 150 страници, от които същинският обем е 141 страници. Монографията е посветена на изследване на вече

установената икономическа теория и историята на данъците с цел да се установят принципите елементите и правилата, на базата на които се изгражда икономическата конструкция на данъците. Коректно са дефинирани в увода на монографията предмета, обекта, целите, задачите.

Монографията е структурирана в увод, пет глави, обобщение, изводи и препоръки и библиография. Коректно са цитирани и използвани 131 източника, от които 64 на български и 67 английски език. Цитирани са и исторически източници, за целите на представянето на историята на данъка.

В **първа глава** се разглежда историята на данъка като част от общата история на финансите. Определени са видовете данъци, тяхното взаимодействие в система и съответно ефекта върху данъкоплатците. Благодарение на тази глава се задълбочава познавателния и образния характер на труда. Във **втората глава** се изяснява същността на данъка от гледна точка на съвременната икономическа наука като се набляга на това да се даде едно по-цялостно и точно определение на понятието «данък», както и да се направи съпоставка с други «налози» и да се вникне във вътрешното устройство на данъците. **Третата глава** е посветена на представянето на основните концепции в микро и макро доктрината като се търсят свързващите моменти между двете крайни положения на разглеждане на данъците. Подчертава се, че макро и микро доктрината дават различни функции и задачи на данъците. В **четвъртата глава** се набляга на ефективността на данъците, а **последната глава** на справедливостта на данъците. Монографията завършва с обобщени резултати, изводи и препоръки. Прави впечатление ограниченият кръг от препоръки, които авторът дава.

Монографичният труд е едно напълно завършено и логически обвързано изследване на данъците и данъчната система. В него проличава навсякъде авторската позиция по отношение на същността на данъците, видовете данъци и тяхната ефективност и справедливост. Авторът е направил и е постигнал естествен паралел между историческите разбирания за данъците и тяхното налагане и въвеждане и съвременното разбиране за същността на данъка и неговото функциониране.

В монографичният труд могат да се открият научни и научно-приложни приноси, по-важните от които са:

- систематизиране и обогатяване на съществуващата литература относно теоретичните постановки и възгледи за данъците като е направен опит за типология на данъчните теории;
- използване на специфичен авторски подход, основан на интегриране на историческото знание в съвременните разбирания за данъците;
- индивидуална оценка на плоския данък по отношение на неговата оптималност и справедливост.

2. *Оценка на приносите в останалите приложени публикации, направени след назначаването на академичната длъжност „гл.асистент“ или академичната длъжност „доцент“ (при кандидатите за професор). Тя включва и оценка на изискването за рецензираност на изданията.*

Освен монографичният труд гл.ас. д-р Емил Калчев е представил и допълнителни публикации в областта на публичните финанси и корпоративните финанси. В областта на публичните финанси той се концентрира върху влиянието на плоския данък върху инвестиционните решения, плоския данък в ЕС и България, данъчното облагане на труда, данъчната справедливост, фискалната политика. В областта на корпоративните финанси се насочва към капиталовия пазар като алтернативен източник на финансиране на дейността на фирмите, неинституционалните аспекти на корпоративните финанси, счетоводната печалба като финансова цел на стопанското предприятие, устойчивото развитие на предприятието и др.

В тези изследвания също се откриват научни и научно-приложни приноси като:

- Изясняване и обогатяване на разбиранията за неинституционалните аспекти на корпоративните финанси, както и допълване на знанията за оценяването на паричните потоци, свършения капиталов пазар;

- Изясняване на връзката между данъчното планиране и корпоративните финанси, и неутралността;
- Прилагане на неоинституционалния анализ на капиталовия пазар в България, благодарение на който се стига до извода, че българският капиталов пазар не принадлежи към никоя от утвърдените финансови системи;
- Извеждане на ролята на фискалната политика за целите на постигането на по-бързо и устойчиво икономическо развитие и даване на препоръки относно бъдещите ѝ насоки в средносрочен план;
- Подлагане на критичен анализ на облагане доходите от селскостопанска дейност на физическите лица (земеделските стопани) и поставяне на въпроса доколко неутрална е нормативната уредба относно икономическото положение и поведение на селските стопани;
- Обогаляване на икономическата литература относно ефектите на COVID-19 върху икономическото развитие на България, дефиниране на проблемните области и начини за възстановяване на икономическата активност.

Гл.ас. д-р Емил Калчев участва и в изготвяните анализи за фискалната и паричната политика в България в регулярните годишни издания на БАН: «Икономическото развитие и политики в България: оценки и очаквания», с което той представя своя професионален поглед върху случващото се в България в паричния и фискалния сектор.

3. Цитиране от други автори.

В Справка-самооценка за изпълнение на минималните национални изисквания и на изискванията на НБУ за заемане на академична длъжност „доцент“ кандидатът гл.ас. д-р Емил Калчев е представил 6 цитирания от които, 2 цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни за научна информация, 2 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 2 цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране. Посочените цитирания носят на кандидата достатъчно точки за покриване на минималните национални изисквания по този критерий.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката.

В представените доказателствени материали кандидатът гл.ас. д-р Емил Калчев не е приложил участия в изследователски и творчески проекти, но това не е задължителен критерий по националните минимални изисквания за заемането на академичната длъжност «доцент».

III. Учебна и преподавателска дейност

1. Аудиторна и извън-аудиторна заетост, работа в електронния обучителен модул "MOODLE – НБУ", осигуряване на студентски практики и стажове, работа със студенти и докторанти.

Гл. ас. д-р Емил Калчев има дългогодишен опит като преподавател в Нов български университет (НБУ), където първоначално в периода 2005-2006 година е хоноруван преподавател в департамент „Икономика и бизнес администрация“, а от 2006 г. до момента – главен асистент към департамент „Икономика“ („Икономика и бизнес администрация“). Той е участвал в усъвършенстване на курсове към програми за обучение на студенти по дисциплини като «Публични

финанси», «Мениджмънт на публичните финанси», «Данъчно планиране», «Данъчно облагане», «Капиталово бюджетиране», «Финанси на предприятието - I част», «Данъци и данъчна политика». Преподава и в курсове на чужд език в съвместни програми на НБУ и University York, CITY College в ОКС «Бакалавър» по дисциплините «Финансово управление» и «Инвестиционен мениджмънт» и в ОКС «Магистър» по дисциплините «Корпоративни финанси» и «Проект: Корпоративни финанси».

Гл. ас. д-р Емил Калчев има публикувани 4 глави в учебник «Въведение във финансите», издаден от НБУ през 2019 година. Разработените глави от него са: Глава седма «Данъци и такси – инструменти за финансиране на публичната власт», Глава осма «Данъците в България», Глава девета «Основи на корпоративните финанси» и Глава десета «Инвестиционно решение в предприятието». Кандидатът има качени авторски учебни материали в Мудъл по дисциплините: «Финанси на предприятието», «Данъчно планиране», «Финанси на предприятието – първа част», «Данъци и данъчна политика».

Кандидатът работи успешно със студентите, доказателство за което са реализираните ръководства на защитили дипломанти – 32 ръководства и е подготвил 46 рецензии в ОКС «Бакалавър» и ОКС «Магистър».

2. Работа с Еразъм-студенти.

В Справка-самооценка за изпълнение на минималните национални изисквания и на изискванията на НБУ за заемане на академична длъжност „доцент“ кандидатът гл.ас. д-р Емил Калчев не е посочил работа с Еразъм студенти.

3. Оценки от анкетите на студентите.

Като преподавател с дългогодишен стаж гл.ас. д-р Емил Калчев получава положителна оценка от студентите за удовлетвореността от преподаваните курсове. Средната оценка от студентите за удовлетвореността от курсовете е 4.16 от 5. Дадената оценка е свидетелство за компетентността, знанията и уменията му в преподаваните дисциплини.

IV. Административна и обществена дейност

1. Участие в колективни органи на управление на НБУ.

Кандидатът в конкурса за заемането на академичната длъжност «доцент» активно участва в колективните органи на управление на НБУ. Той е член на Програмния съвет към департамент «Икономика» и на съвета по Бакалавърски факултет повече от пет години. Гл.ас. Емил Калчев е директор на Програмния съвет на бакалавърска програма „Финанси“ в продължение на девет години, както и директор на магистърската програма «Счетоводство и одитинг» в продължение на девет години. Активно участва в организирането и провеждането на конференции от 4 департамента, в т.ч. департамент „Икономика и бизнес администрация“, департамент „Икономика“, както и от други департаменти на Нов български университет, като е бил член на организационен комитет, съставител на сборник, модератор на секция.

2. Обществена активност.

Кандидатът за заемане на академичната длъжност «доцент» - гл.ас. д-р Емил Калчев активно се включва и в други обществени дейности, извън преподавателската и научната дейност. През периода 2014-2022 година е Главен икономист на Райфайзенбанк (България) – петата по големина банка в България. От 2022 година до момента е Главен икономист на Обединена българска банка (ОББ), част от KBC Group Bulgaria.

V. Лични впечатления от кандидата (ако има такива)

Не познавам лично кандидата за придобиване на по-висока академична длъжност «доцент». Впечатленията ми за него се изграждат единствено от представените изследвания за рецензиране, които са приложени като доказателства в обявения конкурс. На база на прочетеното съм изградила представата си за кандидата като личност с индивидуален подход към изследванията в избраната от него тематика.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Към гл.ас. д-р Емил Калчев нямам критични бележки. Препоръчвам му активно да продължи да работи в научно-изследователската област и да публикува активно в списания, индексирани в световни бази данни.

Предвид на качестваната преподавателска и научноизследователска дейност на кандидата, изпълнението на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за прилагането му и изискванията на Нов български университет, научните и научно-приложните приноси давам положителна оценка на академичната дейност на кандидата гл.ас. д-р Емил Калчев и препоръчвам и подкрепям допускането му до избор от Академичен съвет за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8 „Икономика“.

Дата: 24 април 2024 г.

Подпис